

Taking Risks in an Inherently Risky Time
 Honoring the 10th Yahrzeit of Rav Yehuda Amital zt"l
 Judah Kerbel ~ Queens Jewish Center ~ 22 Tammuz 5780

(To read this essay in the original, please see <https://www.etzion.org.il/he/ד-פתאים-שומר>)

1. תהלים פרק קטז, ו

(ו) שֹׁמֵר פְּתָאִים יִקְוֶה דְּלוֹתָי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ :

1. Tehllim 116:6

The LORD protects the simple; I was brought low and He saved me.

2. תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה דף ל עמוד ב

אמר רב חייא בר אשי אמר שמואל: פי תאנה אין בו משום גילוי. כמאן? כי האי תנא; דתניא, רבי אליעזר אומר: אוכל אדם ענבים ותאנים בלילה ואינו חושש, משום שנאמר: שומר פתאים ה'.

2. Talmud Avodah Zarah 30b

Rav Ḥiyya bar Ashi says that Shmuel says: The mouth of a fig is not subject to the halakha of exposure. In accordance with whose opinion is this stated? In accordance with this tanna, as it is taught that Rabbi Eliezer said: A person may eat grapes and figs at night, and he need not have cause for concern, as it is stated: "The Lord preserves the simple."

3. תלמוד בבלי מסכת יבמות דף עב עמוד א

א"ר פפא: הלכך, יומא דעיבא ויומא דשותא - לא מהלינן ביה ולא מסוכרינן ביה; והאידינא דדשו בה רבים, שומר פתאים ה'.

3. Talmud Avodah Zarah 72a

Rav Pappa said: Therefore, on a cloudy day or on a day that a south wind [shuta] blows, we may neither circumcise nor let blood [mesokhrinan], owing to the danger involved. But nowadays, when many are accustomed to ignoring these safeguards, the verse "The Lord preserves the simple" (Psalms 116:6).

4. תלמוד בבלי מסכת שבת דף קכט עמוד ב

דאמר מר: מי שיש לו זכות אבות - יקזי דם בשני ובחמישי, שבת דין של מעלה ושל מטה שוין כאחד. בתלתא בשבתא מאי טעמא לא - משום דקיימא ליה מאדים בזווי, מעלי שבתא נמי קיימא בזווי! - כיון דדשו ביה רבים - שומר פתאים ה'.

4. Talmud Shabbat 129b

the Master said: Only one who has the merit of his ancestors and relies on it should let blood on the second and on the fifth days of the week, as the court on High, in the heavens, and the court below are equal. On the third day of the week, what is the reason that one does not let blood? It is because the planet Mars is dominant during the even hours. Since it is a planet of blood, and the even hours are a bad omen, that combination gives cause for concern. On Shabbat eve, Mars also dominates during the even hours! Since the multitudes have already become accustomed to letting blood on Shabbat eve, the verse: "The Lord protects the simple-hearted" (Psalms 116:6) applies in this case.

5. אגרות ראייה ח"ג סימן תתנ"ב עמ' קלב

על דבר עצם ההליכה לטייל במקום שיש אפילו חשש רחוק של סכנה ח"ו כבר גיליתי את דעתי כמדומה באיזה ממכתבנו שאינה מן הראוייה.

5. Letters of Rabbi Avraham Yitzchak Hakohen (Kook), Vol. 3, Siman 852, p. 132

Regarding the matter of hiking in a place even where is distant concern of danger (Gd forbid), I have already shared my opinion in another letter that it is not appropriate.

6. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ב סימן נט

כן הוא כשיוצא לדרך שהוא ספק שאפשר שיארע שם איזה סכנה ומ"מ הכריע לילך מפני צורכו או אף לטייל שמותר מצד החשש סכנה משום שהוא חשש רחוק טובא.

6. Igros Moshe Orach Chayim 2:59

When one goes on a trip where there is a possibility that there may be some danger, nonetheless one may go if it is necessary or even just to hike/stroll there it is permitted regarding the potential danger, as it is considered a sufficiently distant concern.

7. רא"ש מסכת עבודה זרה פרק ד סימן ז

מידי דהוה אגילוי שאין אנו מקפידין עליו כיון שאין נחשים מצוין בינינו... ולא דמי לגילוי שלא נאסר אלא מחמת סכנה ובמקום דליכא סכנה לא גזור. **ובכמה דברים אין אנו נזהרין משום שנאמר שומר פתאים ה'.**

7. Rosh Avodah Zarah 4:7

...Is it not similar to exposed wine, regarding which we are not punctilious today, as poisonous snakes are not present among us... And exposure is not similar to libations, as exposure was only prohibited when there is danger, and where there is no danger there is no decree. **And regarding many things we are not careful because of the verse says "God protects the simple."**

8. רמב"ם הלכות רוצח ושמירת הנפש פרק יא

הלכה ד

אחד הגג ואחד כל דבר שיש בו סכנה וראוי שיכשל בו אדם וימות כגון שהיתה לו באר או בור בחצירו בין שיש בהן מים בין שאין בהן מים חייב לעשות להן חוליה גבוהה עשרה טפחים או לעשות לה כסוי כדי שלא יפול בה אדם וימות. וכן כל מכשול שיש בו סכנת נפשות מצות עשה להסירו ולהשמר ממנו ולהזהר בדבר יפה שני +דברים ד' ט' + השמר לך ושמור נפשך, ואם לא הסיר, והניח המכשולות המביאין לידי סכנה, ביטל מצות עשה ועבר על לא תשים דמים.

There is no difference between a roof or anything else that is dangerous and likely to cause death to a person who might stumble. If, for instance, one has a well or a pit in his courtyard — — he must build an enclosing ring ten handbreadths high, or put a cover over it, so that a person should not fall into it and die. So too, any obstruction that is a danger to life must be removed as a matter of positive duty and extremely necessary caution.

הלכה ה

הרבה דברים אסרו חכמים מפני שיש בהם סכנת נפשות וכל העובר עליהן ואמר הריני מסכן בעצמי ומה לאחרים עלי בכך או איני מקפיד על כך מכין אותו מכת מרדות.

The sages have prohibited many things because they are dangerous to life. If anyone disregards them and says: "What claim have others on me if I risk my own life?" or: "I do not mind this," he should be lashed for disobedience.

הלכה ו

ואלו הן: לא יניח אדם פיו על הסילון המקלח מים וישתה, ולא ישתה בלילה מן הנהרות ומן האגמים שמא יבלע עלוקה והוא אינו רואה, ולא ישתה מים מגולים שמא שתה מהן נחש וכיוצא בו מזוחלי עפר וישתה וימות.

The rules are: A person must never put his mouth to a pipe spouting water and drink; he must not drink from rivers or ponds at night, for fear that he might swallow a leech without seeing; he must not drink uncovered water, for fear that a snake or any other reptile drank it, and he might die.

9. לבוש יורה דעה סימן קטז סעיף א

כתיב [דברים ד, ט] השמר לך ושמור נפשך מאוד וגו', וכתיב [שם ד, טו] ונשמרתם מאוד לנפשותיכם, שיש במשמעות אלו הלשונות שצריך האדם לשמור את נפשו שלא יביא את עצמו לידי סכנה, אף על גב שפשוטן של אלו הכתובים לא מיירי בזה, מכל מקום סמכו חז"ל על מקראות הללו ואסרו כל הדברים המביאין את האדם לידי סכנה.

9. Levush Yoreh Deah 116:1

It is written “But take utmost care and watch yourselves scrupulously...” and it is written “and you shall carefully protect your soul” – in the meaning of these expressions, there is a requirement for a person to guard his soul carefully that he will not bring himself to danger, and even though the simple meaning of these texts do not deal with this, nonetheless the Sages relied on these texts and forbade anything that brings a person to danger.

10. תלמוד בבלי מסכת כתובות דף לט עמוד א

שלוש נשים משמשות במוך, אלו הן: קטנה, ומעוברת, ומניקה; קטנה - שמא תתעבר ותמות, מעוברת - שמא תעשה עוברת סנדל, מניקה - שמא תגמול את בנה... דברי ר"מ; וחכמים אומרים: אחת זו ואחת זו משמשת כדרכה והולכת, ומן השמים ירחמו, משום שנאמר: **שומר פתאים ה'!**

10. Talmud Ketubot 39a

It is permitted for three women to engage in relations with a contraceptive resorbent. These are they: A minor, and a pregnant woman, and a nursing woman. A minor may do so lest she conceive and die; a pregnant woman, lest her existing fetus be crushed by another fetus and assume the shape of a sandal fish if she conceives a second time; and a nursing woman, lest she conceive, causing her milk to spoil, which will lead her to wean her son prematurely... This is the statement of Rabbi Meir. And the Rabbis say: Both this woman and that woman, i.e., in the cases of all these women, she proceeds and engages in relations in her usual manner, and from Heaven they will have mercy and prevent any mishap, due to the fact that it is stated: “**The Lord preserves the simple**” (Psalms 116:6).

11. רש"י מסכת כתובות דף לט עמוד א

משמשות במוך - מותר להן לשמש במוך ואינן כמשחיתות זרע.

11. Rashi Ketubot 39a

It is permitted for them to use a resorbent and it is not considered destroying seed.

12. חידושי הריטב"א מסכת כתובות דף לט עמוד א

רבנן דאמרי אחת זו ואחת זו משמשת כדרכה והולכת היינו שאסורה לשמש במוך קאמר, והא אמאי כיון שיש סכנה בדבר וכי משום שומר פתאים ה' תהא אסורה בזה ותכניס עצמה בסכנה, לכך פירשו בתוספות שלש נשים חייבות לשמש במוך וחכמים אומרים משמשת כדרכה אם תרצה ואינה חייבת במוך.

12. Chiddushei Ha-Ritva Ketubot 39a

(Based on Rashi), when the rabbis say that “both this woman and this woman engages in relations in the usual manner,” this means that it is *forbidden* to use a resorbent, but **why? Since there is danger involved, because we rely on “God protects the simple” she will put herself in danger?** Therefore, as Tosafot explained, (according to Rabbi Meir) three women are *obligated* to engage in relations with a resorbent, and the sages say that if she wants to, she can engage in relations normally and does not require a resorbent.

13. תלמוד בבלי מסכת יומא דף פג עמוד א

וכל ספק נפשות דוחה את השבת. מי שנפלה עליו מפולת, ספק הוא שם ספק אינו שם, ספק חי ספק מת, ספק נכרי ספק ישראל - מפקחין עליו את הגל.

13. Talmud Yoma 83a

Similarly, with regard to one upon whom a rockslide fell, and there is uncertainty whether he is there under the debris or whether he is not there; and there is uncertainty whether he is still alive or whether he is dead; and there is uncertainty whether the person under the debris is a gentile or whether he is a Jew, one clears the pile from atop him.

14. תוספות מסכת יומא דף פה עמוד א

ולפקח הגל אינו כן - אומר ר"י דהיינו טעמא דאין הולכין בפקוח נפש אחר הרוב משום דכתיב (ויקרא יח) וחי בהם ולא שימות בהם **שלא יוכל לבוא בשום ענין לידי מיתת ישראל.**

14. Tosafot Yoma 85a

Ri says that the reason that we don't follow the majority when it comes to pikuach nefesh is because the Torah says "and you shall live by them," and you should not die from them, that mitzvot should not come in any way to the death of a Jew.

15. שו"ת רדב"ז חלק ג סימן תקצו (אלף כב)

ומסתברא לי דאפילו למ"ד כולן משמשות כדרכן ומן השמים ירחמו כולן מותרות לשמש כדרכן קאמר ואין צריכות לשמש במוך אבל לא שיהיה שלשה נשים אסורות לשמש במוך **דמצי למימר שמא אין לי זכות שירחמו עלי מן השמים.**

15. Radvaz 3:596

It seems to me that according to the one who says that they engage in relations in the normal manner and from Heaven they will have mercy, it is saying they are all permitted to engage in relations normally and not that they need to use the resorbent; but *not* that it should be *forbidden* for them to use a resorbent **because one might say "perhaps I do not have any merit that I will receive mercy from Heaven."**